

Jan 27, 2025

Motives

Joke Opener:

אמר ר' נחמן כל ליצנותא אסירא חוץ מליצנותא דעבודת כוכבים דשריא דכתיב כרע בל קרס נבו קרסו כרעו יחדו לא יכלו מלט משא וכתיב דברו לעגלות בית און יגורו שכן שמרון כי אבל עליו עמו וכמריו עליו יגילו על כבודו כי גלה ממנו אל תקרי כבודו אלא כבידו (סנהדרין סג:)

Rav Nachman said: All mockery is forbidden except the mockery of idols, which is permitted. For it is written: *Bael squats, Nevo splashes ... Together they splash and squat, they could not deliver the burden.* And it is written: *Speak ... because of the calves of Beth Aven the inhabitantws of Shomron will be afraid, for its nation will mourn over it, but its priests will regoice over it, for its glory that is departed from it.* Do not read *Kevado* (its glory), as it is written, rather read *Kevaido* (its burden).

דף יומי Daf Yomi INSIGHTS

חזרה Daf Yomi

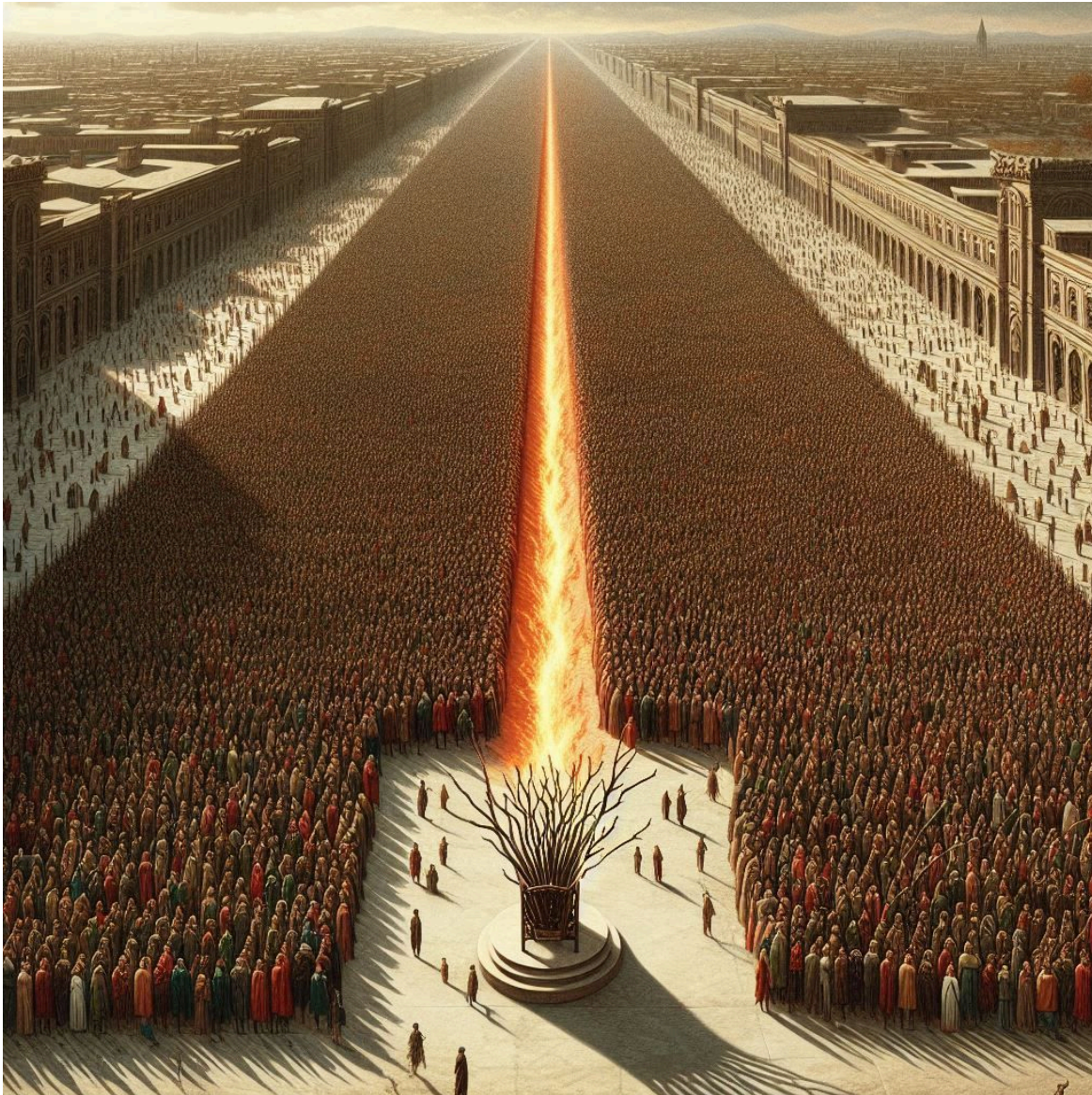
What are two things we mentioned in מסכת סנהדרין that have to be done standing up?

What are two places in סנהדרין מס' רבינא says that the משנה of the תנא is employing a form of לא זו אף זו?

The answer is at the end of this post.

מולך

You might have heard of the famous disney classic “The Lion King”, but have you ever heard of the lesser known “The Twig King”?

דתניא אחד למולך ואחד לשאר עבודה זרה חייב רבי אלעזר ברבי שמעון אומר למולך חייב שלא למולך פטור אמר אביי רבי אלעזר ברבי שמעון ורבי חנינא בן אנטיגנוס אמרו דבר אחד רבי אלעזר ברבי שמעון הא דאמרן רבי חנינא בן אנטיגנוס דתניא רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר מפני מה תפסה תורה לשון מולך כל שהמליכוהו עליהם אפילו צרור ואפילו קיסם רבא אמר מולך עראי איכא בינייהו וכו'. וכו'. העביר עצמו פטור ור' אלעזר ברבי שמעון מחייב (סנהדרין סד.-סד:)

For it was taught in a Braisah: whether one gives of his offspring to Molech or to any other idol, he is liable. R' Elazar the son of R' Shimon says: If one gives of his offspring to Molech he is liable, but if he

דף יומי DAF YOMI INSIGHTS

gives of his offspring to an icon other than to Molech, then he is not liable. The Tanna Kamma maintains that the rite of Molech is considered an idolatry, and R' Elazar the son of R' Shimon maintains that it is not.

Abaye said: R' Elazar the son of R' Shimon and R' Chanina Ben Antignos both said the same thing. R' Elazar the son of R' Shimon said that ruling which we just cited. R' Chanina Ben Antignos said the same thing, for it was taught in a Braisah: R' Chanina Ben Antignos says: Why did the Torah choose the term "Molech" i.e. ruler, to describe the icon? to teach that anything that people install as their "ruler" is considered "Molech", even a pebble and even a twig.

Rava said: There is a difference of opinion between them with respect to a temporary ruler.

Artscroll Note 51: According to R' Chanina Ben Antignos, one is liable for performing the rite for a pebble or a twig that he considers his ruler even though a pebble or a twig is not worthy of being granted the title "ruler" on a permanent basis. Nevertheless, if it was declared a ruler, albeit temporarily, it is considered Molech. According to R' Elazar the son of R' Shimon., one is liable only if he does the rite for an icon that is permanently established as a ruler. etc. etc. If one passed himself through he is not liable. But R' Elazar the son of R' Shimon holds he is liable.

A שאלה: If someone passes himself through a fire that is for אשירה which is a twig, is he חייב for the לאו of doing מולך or not?

Answer: Perhaps he is not. According to the בעל פלוגתא of שמעון בר' אלעזר who says that it doesn't need to be done exclusively for מולך, but he might hold that if someone passes himself over the fire that is not considered being עובר in the proper manner. According to שמעון בר' אלעזר, even though he holds that someone passing himself over the fire is the proper form of doing it to become liable, nevertheless he holds that he must be doing it specifically for מולך and not for another עבודה זרה. Also according to רבא he might not hold that one is liable if it is a מולך which is a temporary ruler over the people such as a twig, which due to its vulnerability might be considered a temporary ruler. Finally, according to ר' חנינא בן ר' חנינא according to רבא, he might agree with שמעון בר' אלעזר that one is not liable if it is anything other than מולך since we know that he agrees with שמעון בר' אלעזר that מולך is not an עבודה זרה, so then what makes it מולך? If he held that it was an עבודה זרה, so perhaps there is no difference as a service performed for one עבודה זרה can be performed for another עבודה זרה and it is still considered a form of worship. However, since he holds מולך is not an עבודה זרה so perhaps the action is only forbidden because he is doing it for מולך, but if he isn't doing it for מולך the action loses its significance.

דף יומי דאטאס וואסז דאס

מסית An Insight In

אמר ר' הונא פשיטא לי אחד אבן שנסקל בה ואחד עץ שנתלה בו ואחד סייף שנהרג בו ואחד סודר שנחנק בו כולן משל צבור מ"ט דמדידה לא אמרינן ליה זיל וליתיה וליקטול נפשיה וכו. (סנהדרין מג.)

בעי ר' הונא סודר שמניפין בו וסוס שרץ ומעמידן משל מי הוא כיון דהצלה ידידה מדידה הוא או דילמא כיון דבי דינא מחייבין למעבד בה הצלה מדידהו וכו. וכו. (סנהדרין מג.)

Rav Huna indeed inquired about a related question. The flag that the flagman would wave as a signal that the court decided to reconsider the case, and the horse that would rŕce to halt the execution party, with whose funds are those items purchased? Do we say that since these items are provided to facilitate the convict's own rescue, they should be procured with his own funds? Or perhaps we say that since the court is obligated to prepare for the possible rescue of this man from being executed, the money to pay for the items should come from them, i.e. from public funds.?

Artscroll note 18. The court is obligated to spare no effort in ensuring that an innovent man is not executed. [This is derived from the verse (*Numbers 35:24-25*) Which state: והצילו העדה ... ושפטו העדה And the congregation shall judge ... and the congregation shall save... (see Yad Ramah to 71b; Meromei Sadeh here)

End of Artscroll note 19: The Gemara seems to leave this question unanswered. Rambam rules that the items came from the public funds.

My insight here is that perhaps in the case of a מסית (one who incites others to worship idolatry) the items do not necessarily need to come from public funds since the concept of הצילו העדה צנעיא not apply there.

אמר רב יהודה אמר רב ואנשי בבל עשו את סכות בנות ומאי ניהו תרנגולת (סנהדרין סג:)

Rav Yehudah said in the name of Rav: Scripture states: *The Babylonians made Succos Benos*. What is this idol? A hen.

דף יומי דאס וואס זאגט דאס

“Come on. Just worship the idol. What are you scared of? What are you, chicken?”

ואנשי כות עשו את נרגל ומאי ניהו תרנגול (שם)

דף יומי DAF YOMI INSIGHTS

דף יומי DAF YOMI INSIGHTS

How To Deal With The Increase In The Price Of Eggs

(Motive: Financial)

דף יומי דאטאס וואס זאגט

ליזמר זמר וליזיל (סנהדרין ז.)

“Figarro Figarro, figaro figaro figaroooooooooooo”

The solution of what to do to combat the increasing price of eggs is to eat pizza instead.

Another solution is to daven for the price of eggs to go down. Why are the egg prices increasing in the U.S.? Supply and demand is one factor.

אמרי הואיל ועת רצון הוא ניבעי רחמי איצרא דעבירה בעו רחמי איצסר בידיהו חבשוהו תלתא יומי איבעו ביעתא בת יומא לחולה ולא אשכחו אמרו היכי נעביד ניבעי פלגא פלגא מרקיעא לא יהבי כחלינהו לעיניה אהני ביה דלא איגרי איניש בקרובתיה

(סנהדרין סד.)

Copilot says that historically speaking the famous line of mary anoinette the last queen of France before the revolution, “If they don’t have bread let them eat cake.” is false. This is meaning to say that it hasn’t been proven to be accurate that she actually said that.

The Fed Rate And Economic Policy

Bitachon or Bitcoin

(Motive: Financial)

Or Stablecoin

There are so many financial worries, and the future at times seems so uncertain. Even in the Daf Yomi world it is uncertain if you or me will ever finish this round of ש"ס properly (knowing it really well). Just remember one thing:

וצדיק באמונתו יחיה (מכות כד).

And in regards to economic policy:

שלא תנעול דלת בפני לוין (סנהדרין ג).

Whale Alert

Spanish Joke:

Un marinero le preguntó a una orca por qué no tienes miedo del aumento de los precios de la gasolina cuando los precios subían muy altos. La orca respondió con la famosa frase "Dios aprieta, pero no ahorca."

English Translation: The orca's in the Gulf of America (Mexico) are not worried about the price of gas going up.

Whale Alert Definition:

These alerts are designed to track and notify you about large transactions or orders placed by institutional investors or other significant players in the market, often referred to as "whales."

דף יומי דאס וואס דאס

רבא להכאס

מומר אוכל נבילות לתיאבון דברי הכל פסול להכעיס אביי אמר פסול רבא אמר כשר וכו'. וכו'. ורבא אמר כשר רשע דחמס בעינן (סנהדרין כו.)

ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא עובד כוכבים דאמר ליה להאי ישראל קטול אספסתא בשבתא ושדי לחיותא ואל לא קטילנא לך ליקטיל ולא לקטליה שדי לנהרא ליקטליה ולא ליקטול מאי טעמא לעבורי מילתא קא בעי (סנהדרין עד:)

If the idolater gains no benefit from the desecration of the Sabbath, then the reason he is doing it is to publicise the act of the Jew desecrating the Sabbath so the Jew should give up his life. (perhaps this is not considered a request from the idolater since in his perspective he is gaining something in that he will spread the roman or greek culture and assimilate the Jews from their Jewish religion.

(Motive : Spite)

Family Honor

וסימניך

רב פפא פגם משפחה

מתני' האומר פתיתי את בתו של פלוני משלם בושט ופגם על פי עצמו ואין משלם קנס וגו' **גמ'** וליתני אנסתי לא מבעיא קאמר לא מבעיא אנסתי דלא קא פגים לה דמשלם בושט ופגם על פי עצמו אבל פתיתי דקא פגים לה אימא לא משלם על פי עצמו קא משמע לן מתניתין דלא כי האי תנא דתניא ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון אף בושט ופגם אינו משלם מפני עצמו לא כל הימנו שיפגום בתו של פלוני אמר ליה **רב פפא לאביי ניהא לה לדידה מאי דלמא לא ניהא ליה לאביה ניהא ליה לאביה מאי דלמא לא ניהא להו לבני משפחה ניהא להו לבני משפחה מאי אי אפשר דליכא חד במדינת הים דלא ניהא ליה :** (כתובות מא.)

אמר ר' יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא ובאו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שתבעל אמרו חכמים ימות ואל תבעל לו תעמוד לפניו ערומה ימות ואל תעמוד לפניו ערומה תספר עמו מאחורי הגדר ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר פליגי בה רבי יעקב בר אידי ורבי שמואל בר נחמני חד אמר אשת איש היתה וחד אמר פנויה היתה בשלמא למאן דאמר אשת איש היתה שפיר אלא למאן דאמר פנויה היתה מאי כולי האי **רב פפא אמר משום פגם משפחה** וכו'. (סנהדרין עה.)

דף יומי דאס וואס זאגט דאס

רב פפא כח ראשון וכח שני

אמר ר' פפא האי מאן דכפתיה לחבריה ואשקיל עליה בידקא דמיא גירי ידיה הוא ומיחייב הני מילי בכח ראשון אבל בכח שני גרמא בעלמא הוא (סנהדרין עז:)

אמר רב פפא האי אחיתא דדלאי אין נוטלין ממנו לידים דלא אתו מכח גברא ואי מיקרב לגבי דולא דקאתו מכח גברא נוטלין ממנו לידים ואי בזיע דולא בכונס משקה מילף לייפי ומטביל בה את הידים (חולין קז:).

The Greatest Motive Of Them All

לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד (תהלים קיט:צו)

אמר ר' יוסף מריש הוה אמינא מאן דאמר הלכה כר' יהודה דאמר סומא פטור מן המצות קא עבדינא יומא טבא לרבנן מ"ט דלא מפקדינא וקא עבדינא מצות והשתא דשמעית להא דר' חנינא דאמר ר' חנינא גדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה מאן דאמר לי אין הלכה כרבי יהודה עבדינא יומא טבא לרבנן מ"ט דכי מפקדינא אית לי אגרא טפי: (קדושין לא:)

דף יומי דאטאס און דאס

ברכת הלבנה

מצות עשה שהזמן גרמא

Women are פטור from a גרמא מצות עשה שהזמן גרמא, but we say that ראש חודש is a special טוב יום for women. Also the women in the times of the גמרא made a ברכה on קידוש החודש presumably. Why wouldn't this be subject to the מחלוקת between the מחבר and the רמ"א that we find by סימן תקפט in הלכות תקיעת שופר? There the מחבר

דף יומי DAF INSIGHTS

holds that women don't make a ברכה on a גרמה and the רמ"א holds that they do. So too here in regards to קידוש החודש we should have the same מחלוקת.

Here is the גמרא in סנהדרין along with the explanation of artscroll, and then I will bring the ערוש השלחן in או"ח סימן תכ"ו.

א"ל רב אחא לרב אשי במערבא מברכי ברוך מחדש חדשים א"ל האי נשי דידן נמי מברכי אלא כדרב יהודה דאמר רב יהודה ברוך וכו' אשר במאמרו ברא שחקים וכו'. ברוך אתה ה' מחדש חדשים. (סנהדרין מב.)

Artscroll note 11. Since this version of the blessing only acknowledges the fact that God renews the months, without adding any other praise, it is more fitting for women to say it than for men. For the Medrash specifically designates Rosh Chodesh as a festival for women; hence, it would be logical for only women to thank God for creating Rosh Chodesh when He renews the months. It would not be appropriate for men to recite the blessing, however, unless they mentioned in the blessing some other benefit that they receive from the renewed moon, since they do not celebrate Rosh Chodesh as women do (Toras Chaim; cf. Maharsha; Magen Avraham 426)

So I thought perhaps there is a דיוק in that in the מערבא they might not have said the שם השם whereas ר' אשי said that that is what the women in ר' אשי's community would say, so perhaps the women would say the ברכה without the שם השם. However, I haven't seen anyone that makes that דיוק in the גמרא. Here is what the ערוך השלחן says:

והנשים לא נהגו בברכת הלבנה כי היא מצות עשה שהזמן גרמא ופטורות ואף שבכמה מצות עשה נהגו לקיים כמו שופר ולולב וסוכה, מ"מ בזה לא נהגו, ובגמ' שם משמע להדיא דבימיהם היו גם הנשים מברכות ברכה קצרה ברוך מחדש חדשים, ע"ש

So I want to say that even though the ערוך השלחן doesn't say this explicitly, however it is implied that indeed the רמ"א might learn the גמרא in סנהדרין as a proof to his שיטה (which is the שיטה of תם רבינו תם) except

דף יומי דאטאס און זאגן

that one can be דוחק and say that that גמרא is going according to the שיטה of ר' יוסי that נשים סומכות רשות, whereas the מחבר doesn't pasken like ר' יוסי (this שיטה of the מחבר is the שיטה of רש"י). You can find further discussion of all of these שיטות in the רמב"ם in הלכה ט. In regards to the fact that

the נוסח of the ברכה in the מערבא doesn't have the שם השם and רב אשי said that the women of his community say it like that, that is not a דיוק to say that it is not a ברכה. The reason is because this is the exact same נוסח that the men would say in the מערבא, and it is not logical to say that the men of the מערבא didn't make a ברכה. Perhaps the only other option is to say that perhaps one might ask that in the נוסח of the מערבא there is no name of God mentioned. It is only ברוך מחדש חדשים.

So I asked the question to Rabbi Copilot for further research:

Me: I have a question in the talmud. It seems the נוסח הברכה for קידוש לבנה of בני מערבא as is brought in Me doesn't have שם ומלכות, it doesn't mention God's name nor does it mention his kingship, two elements which are essential to make a blessing valid according to the גמרא in עמוד ב. Do any of the ראשונים or אחרונים answer this question?

Copilot: That's a fantastic observation you've made about the נוסח הברכה (text of the blessing) for קידוש לבנה (sanctification of the new moon) as mentioned in מסכת סנהדרין דף מ"ב. The fact that the בני מערבא (Jews of the Western land, i.e., the Land of Israel) recited a blessing seemingly without שם ומלכות (God's Name and Kingship) indeed raises a compelling question, especially when considering the principle from גמרא ברכות דף מ עמוד ב that a blessing lacking these elements is invalid.

Several ראשונים and אחרונים have addressed this apparent discrepancy:

1. **Tosafot** on Sanhedrin 42a delve into this issue. They suggest that the Gemara often provides an abbreviated version of blessings. In their view, the standard opening of blessings—"ברוך אתה ה'—אלוקינו מלך העולם"—was so well-known that the Gemara didn't find it necessary to repeat it every time. This means that even if the text in the Gemara doesn't explicitly include שם ומלכות, it's implicitly understood that they're present.
2. **The Ritva** offers a similar explanation. He notes that the Gemara sometimes focuses on the unique parts of a blessing relevant to the discussion, assuming that the reader knows the full text. In the case of קידוש לבנה, the distinctive wording following the standard opening is what's highlighted, not the opening itself.
3. **The Ran** (on Alfasi in Brachot) also addresses this point. He emphasizes that it's inconceivable for a blessing to exclude שם ומלכות, especially when the Gemara in Brachot establishes their necessity. He concurs that the text is abbreviated and that the full blessing would naturally include these elements.
4. **The Rashba**, in his responsa, tackles this question by exploring the nature of customary practices in different communities. He suggests that while בני מערבא might have had unique liturgical customs, they wouldn't contravene a fundamental Halachic principle. Any omission in the text is likely a reflection of the Gemara's brevity rather than their actual practice.
5. **The Shulchan Aruch** (Orach Chaim 426:1) codifies the blessing for קידוש לבנה with the full inclusion of שם ומלכות, indicating that this is the accepted Halachic practice. **The Magen Avraham** and **Taz** further discuss this, reinforcing the necessity of these elements based on the principle from Brachot.

דף יומי דאס וואס דאס

A note on copilots quote from Tosafot: I couldn't find this tosafot. Perhaps there is another version.

A note on the previous images, is that the ברכה of קידוש לבנה has to be said standing.

חזרה Daf Yomi

1. What are three things we mentioned in מסכת סנהדרין that have to be done standing up?

Answer: When the דיינין here the testimony of the witnesses of the blasphemer they have to stand up when the witness says the name of השם. The second case where standing is needed is for קידוש לבנה.

1. והדיינין עומדין על רגליהם וקורעין ולא מאחיזין וכו'. (סנהדרין נו.)
2. אמר רב אשי הלכך נימרינהו מעומד וכו'. (סנהדרין מב.)

3. The עבודה in the המקדש.

גופא ואלו שבמיתה וכו'. ויושב וכו'. (סנהדרין פג.)

2. What are two places in מס' סנהדרין that רבינא says that the משנה of the תנא is employing a form of לא זו קתני?

Answer:

1. מסית ומדיח (סנהדרין סז.)
2. האומר אעבוד והעובד (סנהדרין סא:)

שלום